

MEDIACJE W SPRAWACH CYWILNYCH, GOSPODARCZYCH, PRACOWNICZYCH I RODZINNYCH

Materiał przygotowany w ramach edukacji prawnej, zmierzającej do
zwiększenia świadomości prawnej społeczeństwa przez:

Kancelarię Radcy Prawnego
dr Małgorzaty Maliszewskiej
ul. Szczęśliwicka 27a lok. 3
02-323 Warszawa
tel. (0-22) 822 30 30; (0-22) 258 62 27
prawnik@drmaliszewskakancelaria.com

Źródła prawa

- * Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/52/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie niektórych aspektów mediacji w sprawach cywilnych i handlowych
- * Art. 183¹ - Art. 183¹⁵ oraz art. 436, art. 445² Ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego

Materiały źródłowe

- * www.mediacja.gov.pl
- * A.Rękas (red.), *Czy tylko Sąd rozstrzygnie nasz spór? Mediacja i sądownictwo polubowne. Informator o alternatywnych metodach rozwiązywania sporów.*, 2010

Mediacje w sprawach cywilnych

Kancelaria Radcy Prawnego
dr Małgorzaty Maliszewskiej
ul. Szczęśliwicka 27a lok. 3, 02-323 Warszawa
tel/fax (0-22) 822 30 30; tel (0-22) 258 62 27
tel 663 363 662
prawnik@drmaliszewskakancelaria.com

Kategorie spraw cywilnych, w których możliwa jest mediacja

Mediacja może być prowadzona we wszystkich sprawach cywilnych, w których dopuszczalne jest zawarcie ugody, tj. w sprawach, w których wynik postępowania jest zależny od woli stron, czyli np. w sprawach o:

- * zapłatę
- * zniesienie współwłasności
- * dział spadku,
- * podział majątku wspólnego
- * należności ze stosunku pracy

Zasady prowadzenia mediacji w sprawach cywilnych

- * Mediację można prowadzić na każdym etapie postępowania cywilnego tj. przed wszczęciem postępowania sądowego lub w jego trakcie. W niektórych przypadkach możliwe jest także jej prowadzenie po zakończeniu postępowania.
- * Prowadzi się ją na podstawie umowy o mediację bądź postanowienia sądu kierującego do mediacji. Umowa o mediację powinna określać: przedmiot mediacji a także osobę mediatora albo sposób wyboru mediatora. Nie musi być ona zawarta na piśmie aczkolwiek dla pewności obrotu jest to zalecane. Może być ona również zawarta poprzez samo wyrażenie zgody na mediację.

Uprawnienia Sądu w zakresie skierowania do mediacji

- * Aż do zamknięcia pierwszego posiedzenia Sąd może skierować strony do mediacji. Po zamknięciu posiedzenia Sąd może skierować strony do mediacji tylko na zgodny wniosek stron. Wyjątek stanowią postępowanie nakazowe i upominawcze – w tych trybach mediacja nie jest możliwa. Sąd ma możliwość skierowania do mediacji tylko raz w toku postępowania.

Dobrowolność mediacji

- * Strona ma prawo nie wyrazić zgody na mediację.
- * Gdy Sąd wydał postanowienie o skierowaniu stron do mediacji, strona w terminie tygodnia od dnia ogłoszenia lub doręczenia jej postanowienia o skierowaniu do mediacji może poinformować Sąd o tym, iż nie wyraża zgody na mediację. Podjęcie tej decyzji musi być świadome, nie można pozostawać pod żadną presją ze strony Sądu czy drugiej strony.

Przebieg postępowania mediacyjnego

- * W pierwszej kolejności strony i mediator ustalają termin posiedzenia mediacyjnego. Jeśli mediacja jest prowadzona w związku z postanowieniem Sądu, to musi on mieścić się w terminie oznaczonym przez Sąd.
- * Możliwe jest odbycie nawet kilku spotkań mediacyjnych. Nie jest to postępowanie sformalizowane więc nie istnieje ustalony porządek prowadzenia mediacji.
- * Na pierwszym spotkaniu mediator udziela informacji o mediacji, jej zasadach, określeniu problemu będącego źródłem konfliktu.
- * W spotkaniu mediacyjnym za zgodą stron i w porozumieniu z mediatorem mogą wziąć również udział osoby trzecie, takie jak np.: członkowie rodziny, adwokaci, radcy prawni, eksperci.
- * Spotkania mediacyjne powinny odbywać się w miejscu bezpiecznym i neutralnym.
- * Możliwe jest uczestnictwo w mediacji pośredniej tj. bez jednoczesnego uczestnictwa na spotkaniu stron. W takiej sytuacji mediator spotyka się z każdą ze stron osobno, ma obowiązek przekazywania informacji, stanowisk i propozycji pomiędzy stronami.
- * Z przebiegu mediacji sporządzany jest protokół.
- * Ugoda zawarta przez strony przed mediatorem wymaga zatwierdzenia przez Sąd, by mogła wywoływać takie same skutki, jak w przypadku, gdyby strony zawarły ugodę przed sądem.

Odmowa zatwierdzenia mediacji

- * Nie każda ugoda może zostać zatwierdzona przez Sąd. Sąd odmówi zatwierdzenia ugody zawartej przed mediatorem albo nadania jej klauzuli wykonalności, w całości lub części, jeżeli ugoda jest sprzeczna z prawem lub zasadami współżycia społecznego, zmierza do obejścia prawa, gdy jest niezrozumiała lub zawiera sprzeczności.

Mediacje w sprawach gospodarczych i pracowniczych

Kancelaria Radcy Prawnego
dr Małgorzaty Maliszewskiej
ul. Szczęśliwicka 27a lok. 3, 02-323 Warszawa
tel/fax (0-22) 822 30 30; tel (0-22) 258 62 27
tel 663 363 662
prawnik@drmaliszewskakancelaria.com

Kategorie spraw gospodarczych i pracowniczych, w których możliwa jest mediacja

Podobnie jak w przypadku spraw z zakresu prawa cywilnego, do mediacji z zakresu prawa gospodarczego i prawa pracy można skierować każdy spór, w którym dopuszczalne jest zawarcie ugody. Przykładem takich spraw są sprawy:

- * o zapłatę należności,
- * z wykonania umów,
- * roszczeń wspólników i akcjonariuszy przeciwko spółkom,
- * o ustalenie obowiązków w ramach umowy.

Przystąpienie do mediacji

- * Przedsiębiorcy mogą rozpocząć mediację, jeżeli powstał między nimi spór, a wcześniej została zawarta umowa o mediację lub jeden z przedsiębiorców wystąpił do mediatora z wnioskiem o mediację, a druga strona wyraziła na mediację zgodę lub zostaną skierowani do mediacji przez sąd.

Odpowiednie stosowanie reguł dot. mediacji w sprawach cywilnych

- * Należy podkreślić, iż zasady prowadzenia mediacji, uprawnienia Sądu, dobrowolność mediacji oraz przebieg postępowania mediacyjnego są analogiczne do tych opisanych w podrozdziale dot. mediacji w sprawach cywilnych.

Korzyści z mediacji dla przedsiębiorcy

- * Mediacje gospodarcze zyskują na popularności. Dzieje się tak głównie ze względu na to, iż w dobie dużej konkurencyjności na rynku, przedsiębiorcy coraz bardziej doceniają korzyści wynikające z nieujawniania w środowisku przedsiębiorców informacji o nieporozumieniach z klientami i kontrahentami z uwagi na zagrożenie pozyskania klientów przez konkurencję. Rosnąca popularność mediacji wynika właśnie z dyskrecji, którą zapewniają mediacje gospodarcze.
- * Kolejną korzyścią płynącą z mediacji gospodarczych jest obniżenie kosztów finansowych związanych z zażegnaniem konfliktu. Występując do Sądu przedsiębiorca musi liczyć się z poniesieniem kosztów wynoszących co najmniej 5% wartości przedmiotu sporu.

Klauzula mediacyjna

- * Przedsiębiorca już na etapie zawierania umowy z kontrahentem powinien przewidzieć możliwość poddania ewentualnego sporu wynikającego z umowy, pod reżymy postępowania mediacyjnego.
- * W umowie należy wówczas zawrzeć klauzulę, iż w przypadku powstania sporu, strony w pierwszym rzędzie będą go rozwiązywały w drodze mediacji. Można wskazać konkretną osobę mediatora lub konkretny ośrodek mediacji, który prowadzi listę mediatorów i z tej listy strony mogą wybrać wspólnie mediatora.

Mediacje w sprawach rodzinnych

Kancelaria Radcy Prawnego
dr Małgorzaty Maliszewskiej
ul. Szczęśliwicka 27a lok. 3, 02-323 Warszawa
tel/fax (0-22) 822 30 30; tel (0-22) 258 62 27
tel 663 363 662
prawnik@drmaliszewskakancelaria.com

Kategorie spraw rodzinnych, w których można prowadzić mediacje

Mediacje mogą być prowadzone w następujących sprawach z zakresu prawa rodzinnego:

- * o rozwód i separację, jeżeli istnieją widoki na utrzymanie małżeństwa
- * o zaspokajanie potrzeb rodziny
- * o alimenty
- * o sposób sprawowania władzy rodzicielskiej
- * o kontakty z dziećmi
- * o sprawy majątkowe małżonków rozstrzygane w postępowaniu o rozwód i separację

Strony w trakcie trwania mediacji mogą szczegółowo, przy uwzględnieniu ich indywidualnej sytuacji, określić:

- * miejsce zamieszkania dziecka,
- * sposób i harmonogram kontaktów z dzieckiem
- * sposób kontaktów z dzieckiem przez pozostałych członków rodziny
- * udział w rozstrzyganiu o istotnych sprawach dziecka, w szczególności w zakresie wyboru szkoły, profilu nauki, opieki zdrowotnej
- * zasad wychowawczych i systemu wartości przekazywanych dziecku
- * zasad pokrywania kosztów utrzymania i wychowania dziecka

Odpowiednie stosowanie reguł dot. mediacji w postępowaniu cywilnym

- * Co do zasady, w zakresie mediacji w sprawach rodzinnych, uprawnień Sądu, dobrowolności oraz przebiegu postępowania, mediacja w sprawach rodzinnych nie różni się od tej opisanej w podrozdziale dot. mediacji w sprawach cywilnych.
- * Istnieją jednak pewne różnice. W sprawach o rozwód i separację Sąd może skierować strony do mediacji w każdym stanie sprawy, by umożliwić stronom ugodowe załatwienie spornych kwestii dotyczących zaspokojenia potrzeb rodziny, alimentów, sposobu sprawowania władzy rodzicielskiej, kontaktów z dziećmi oraz spraw majątkowych podlegających rozstrzygnięciu w wyroku orzekającym rozwód lub separację.

Bezprzedmiotowość mediacji

Nie zawsze mediacja jest możliwa do przeprowadzenia z uwagi nie tylko na proceduralne aspekty, ale kryteria podmiotowe. Dzieje się tak w sytuacji, gdy:

- * Strona cierpi na zaburzenia psychiczne - wówczas zachodzi domniemanie, iż nie jest ona w stanie pokierować swoim zachowaniem a także rozpoznać znaczenia deklaracji przez nią składanych
- * Istnieje przemoc – jedna ze stron może być na tyle zastraszona, iż w toku mediacji przystanie na propozycję, której by nie przyjęła, gdyby nie jej stan
- * Strona jest uzależniona od alkoholu, narkotyków lub innych substancji psychoaktywnych – podobnie jak w przypadku zaburzeń psychicznych, osoba może składać obietnice bez pokrycia.

Dziękuję za uwagę!

Kancelaria Radcy Prawnego
dr Małgorzaty Maliszewskiej
ul. Szczęśliwicka 27a lok. 3, 02-323 Warszawa
tel/fax (0-22) 822 30 30; tel (0-22) 258 62 27
tel 663 363 662
prawnik@drmaliszewskakancelaria.com